

SVb-BELEID

Beleid gehuwdpensioen en weduwe-/weduwnaarspensioen inzake een huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht

5 september 2024

1. Inleiding

Naar het recht van Aruba kan ingevolge art. 1:31 lid 1 BWA een huwelijk slechts bestaan tussen een man en een vrouw. De wet gaat uit van een huwelijk tussen een man en een vrouw en treft geen voorzieningen voor een huwelijk tussen personen van gelijk geslacht.

In onder meer art. 1 leden 2 en 3 van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering (LAOV) wordt voor de toekenning van een gehuwdpensioen uitgegaan van een huwelijk tussen een man en een vrouw. Ook de Landsverordening Algemene Weduwe- en wezenverzekering gaat voor de toekenning van een weduwe-/weduwnaarspensioen uit van een huwelijk tussen man en vrouw.

Uitgangspunt van de SVb was dat bij het uitblijven van een wet in formele zin de SVb niet zelfstandig kon overgaan tot toekenning van een gehuwdpensioen aan een pensioengerechtigde gehuwd met een persoon van gelijk geslacht, respectievelijk toekenning van een weduwe-/weduwnaarspensioen aan een persoon gehuwd met een overleden verzekerde van gelijk geslacht.

Echter, gelet op recente uitspraken van zowel het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba (GiEAA), het Gemeenschappelijk Hof van Justitie (GHvJ), de Hoge Raad en het College van Beroep (CvB) die ertoe hebben geleid dat in Aruba een huwelijk tussen paren van gelijk geslacht ook wordt erkend en daarmee de rechtsgevolgen, ziet de SVb zich genoodzaakt om op voornoemd uitgangspunt terug te komen en een beleid ten aanzien van de toekenning van een gehuwdpensioen en weduwe-/weduwnaarspensioen voor de gevallen van een huwelijk van personen met gelijk geslacht, in te voeren.

Eerst zal de inhoud van het beleid met ook een overgangsregeling uiteengezet worden en vervolgens zullen de rechtsgedachten uit de rechtspraak die ertoe hebben geleid beschreven worden.

2. Aanpassing beleid toekenning gehuwdpensioen en weduwe-/weduwnaarspensioen

Het GHvJ heeft aan het begrip huwelijk een ruimere interpretatie gegeven door het huwelijk open te stellen voor paren van hetzelfde geslacht. Dit heeft gevolgen voor de rechten die met het huwelijk verbonden zijn, zoals het recht op ouderdompensioen voor gehuwden en het recht op weduwe-/weduwnaarspensioen, waardoor bij gebrek aan een aanpassingswet de nodige wijzigingen vooralsnog in een aangepast pensioenbeleid dienen te worden geregeld.

2.1 Aanvraag ingevolge LAOV/LAWW

In de regel geldt dat de gehuwde pensioengerechtigde voor de toekenning van diens ouderdomspensioen, ingevolge de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering (LAOV) deze aanvraagt (artikel 9 LAOV). Ook de toekenning van een weduwe-/weduwnaarspensioen geschiedt in principe op aanvraag van de weduwe/weduwenaar van de overleden verzekerde (art. 14 LAWW).

Aangezien met het arrest van de Hoge Raad op 12 juli 2024 de uitspraak van het GHvJ definitief is, dient in principe deze datum als erkenning van een huwelijk van gelijk geslacht voor het nieuwe beleid te gelden (zie 3.3 en 3.4). Dit betekent dat een pensioengerechtigde gehuwd met een persoon van gelijk geslacht in principe vanaf 13 juli 2024 een pensioenaanvraag kan indienen. Echter, vanwege dat dit beleid eerst bekend moet worden gemaakt en voor de uitvoering ervan de nodige voorbereidingen moeten worden getroffen, zal dit beleid per 1 oktober 2024 in werking treden.

2.2 Ingang pensioen

Voor de toekenning van het pensioen geldt ingevolge artikel 11 lid 3 LAOV en art. 15 LAWW dat het ouderdomspensioen niet eerder kan ingaan dan een jaar vóór de eerste dag der maand volgende op die waarin de aanvraag werd ingediend of waarin de ambtshalve toekenning plaats vond. De Bank kan voor bijzondere gevallen van het bepaalde in de eerste volzin afwijken.

Het College van Beroep (hierna: CvB) heeft al eerder, op 28 april 2022, beslist dat ook een pensioengerechtigde vrouw gehuwd met een persoon van hetzelfde geslacht recht heeft op een gehuwdenpensioen in plaats van een alleenstaande pensioen (zie 3.5). Nog recent, te weten op 2 september 2024, heeft het CvB beslist dat de echtgenoot van een overleden verzekerde van hetzelfde geslacht, recht heeft op een weduwnaarspensioen (zie 3.6).

Gezien inzake de volksverzekeringen sinds 28 april 2022, in de toekenning van een pensioen geen onderscheid mag worden gemaakt tussen een pensioengerechtigde gehuwd met een persoon van hetzelfde geslacht en die gehuwd met een persoon van tegenovergestelde geslacht, wordt als uitgangspunt genomen dat de erkenning van een huwelijk tussen personen van gelijk geslacht in de zin van de LAOV en LAWW, ingaande 28 april 2022¹ wordt vastgesteld en ziet de SVB aanleiding om gedurende een korte periode in een overgangsregeling ten gunste van de pensioengerechtigde bij toekenning of herziening van het pensioen in daarvoor in aanmerking komende gevallen van het bepaalde in art. 11 lid 3 LAOV en art. 15 LAWW af te wijken.

2.3 Overgangsregeling

I. Als overgangsregeling geldt dat bij de herziening van een ouderdomspensioen van een vóór de vaststelling van dit beleid pensioengerechtigde persoon, die gehuwd is of was met iemand van gelijk geslacht, op zijn herzieningsverzoek, ingediend in de periode vóór 1 januari 2025, in afwijking van het bepaalde in art. 11 lid 3 LAOV, de herziening van het pensioen, ingeval van terugwerking, niet eerder kan ingaan dan

- a. op de dag waarop het pensioen op zijn eerste pensioenaanvraag werd toegekend, of
- b. de maand volgend op die waarin het huwelijk werd voltrokken,
- c. doch in alle gevallen niet eerder dan op 1 mei 2021 (de maand volgend op 28 april 2021).

Let op: Bij een eerste aanvraag voor een ouderdomspensioen van een vóór de vaststelling van dit beleid pensioengerechtigde persoon, die gehuwd is of was met iemand van gelijk geslacht, ingediend

---

¹ Dit is conform art. 12.2 LAOV de datum waarop de verandering van omstandigheid heeft plaatsgevonden.

vóór 1 januari 2025, waarop nog geen toekenning heeft plaatsgevonden, wordt het pensioen wel conform art. 11 lid 3 LAOV toegekend, derhalve gaat het pensioen niet eerder dan een jaar vóór de eerste dag der maand volgende op die waarin de aanvraag wordt ingediend, in.²

Voor alle duidelijkheid volgt hierna een aantal voorbeelden, daarbij wordt ervan uitgegaan dat aan alle overige voorwaarden voor de toekenning van een gehuwdenpensioen is voldaan.

Voorbeeld a

Vrouw X, geboren 15 februari 1958, is op 5 mei 2013 in Bonaire gehuwd met een persoon van hetzelfde geslacht. Aan haar is, op haar aanvraag ingediend 10 januari 2022, bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd (64 jaar) ingaande 1 maart 2022 een ongehuwdenpensioen toegekend. Op 20-10-2024 verzoekt zij om een herziening van haar pensioen en om aan haar een gehuwdenpensioen toe te kennen. Haar partner is nog niet pensioengerechtigd. De aanpassing van haar pensioen van ongehuwd naar gehuwd gaat in op 1 maart 2022.

Voorbeeld b

Vrouw Z, geboren 25 oktober 1958, ongehuwd. Aan haar is op haar aanvraag, ingediend op 1 september 2022, bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd (64 jaar) ingaande 1 november 2022 een ongehuwdenpensioen toegekend. Op 12 december 2022 is zij in Bonaire gehuwd met een persoon van hetzelfde geslacht. Op 25-10-2024 verzoekt zij om een herziening van haar pensioen en om aan haar een gehuwdenpensioen toe te kennen. Haar partner is nog niet pensioengerechtigd. De aanpassing van haar pensioen van ongehuwd naar gehuwd gaat in op 1 januari 2023.

Voorbeeld c

Man Y, geboren 21 januari 1956, wonend in Aruba, is op 10 mei 2010 in Nederland gehuwd met een persoon van hetzelfde geslacht. Aan hem is, op zijn aanvraag ingediend 18-11-2018, ingaande 1 februari 2018 (de maand na het bereiken van de pensioenleeftijd van 62 jaar) een ongehuwdenpensioen toegekend. Op 12-10-2024 verzoekt hij om een herziening van zijn pensioen en om aan hem een gehuwdenpensioen toe te kennen. Zijn partner is nog niet pensioengerechtigd. De aanpassing van zijn pensioen van ongehuwd naar gehuwd gaat in op 1 mei 2021.

Voorbeeld d

Man W, wonend in Nederland, geboren 6 januari 1957 (pensioenleeftijd 62.5 jaar), is op 10 mei 2007 in Nederland gehuwd met een persoon van hetzelfde geslacht. Beide hebben een verzekerde periode in Aruba. Hij heeft een eerste aanvraag voor ouderdomspensioen ingediend op 06-09-2023, in de veronderstelling dat de pensioenleeftijd in Aruba dezelfde is als in Nederland. Zijn partner is nog niet pensioengerechtigd. Het pensioen is nog niet toegekend. Hij heeft recht op een gehuwden pensioen ingaande 01-10-2022.

III. Als overgangsregeling geldt voor de toekenning van een weduwe-/weduwnaarspensioen aan een weduwe/weduwnaar die gehuwd was met een persoon van gelijk geslacht, die vóór de vaststelling van dit beleid en ten tijde van zijn overlijden verzekerd was, dat aan de weduwe/weduwnaar op

---

² Het gaat hier dus om een persoon die niet eerder een ouderdomspensioen heeft aangevraagd (te late aanvraag).

haar/zijn aanvraag, ingediend in de periode vóór 1 januari 2025, in afwijking van het bepaalde in art. 15 LAWW, een pensioen wordt toegekend dat niet eerder kan ingaan dan de maand volgende op de maand van het overlijden van de verzekerde, doch niet eerder dan op 1 mei 2021 (de maand volgende op 28 april 2021).

2.4 De regeling met ingang van 1 januari 2025

De Overgangsregeling eindigt op 1 januari 2025. Bij de toekenning op een eerste aanvraag of herziening van een eerder toegekend ouderdomspensioen of de toekenning van een weduwe-/weduwnaarspensioen aan een pensioengerechtigde die gehuwd is of was met iemand van gelijk geslacht, op zijn pensioenaanvraag of herzieningsverzoek, ingediend op of na 1 januari 2025, vindt in geval van terugwerking, de toekenning van het pensioen of de herziening van het pensioen ten aanzien van het ouderdomspensioen in afwijking van art. 12 lid 2 LAOV conform art. 11 lid 3 LAOV en ten aanzien van een weduwe/weduwnaarspensioen conform art. 15 LAWW plaats, dat betekent dat het pensioen niet eerder ingaat dan een jaar vóór de eerste dag der maand volgende op die waarin de aanvraag werd ingediend.

3. De aan dit beleid ten grondslag liggende rechtsgedachten

3.1 Het Europees recht voor de rechten van de mens (EVRM)

Het recht om te huwen in art. 12 EVRM is beperkt tot het huwelijk tussen twee personen van tegenovergestelde geslacht aldus het Europese Hof voor de rechten van de mens (EHRM). Art. 12 legt aan de landen geen verplichting op tot het openstellen van het huwelijk aan paren van hetzelfde geslacht. Ook uit art. 8 en 14 EVRM vloeit voor paren van hetzelfde geslacht geen recht om te huwen voort. Wel hebben paren van hetzelfde geslacht volgens het EHRM recht op een gelijke behandeling. Zij hebben recht op een vergelijkbare regeling die hun kernrechten (core rights) beschermd. Volgens het EHRM hebben paren van hetzelfde geslacht:

“a particular interest in obtaining the option of entering into a form of civil union or registered partnership, since this would be the most appropriate way in which they could have their relationship legally recognised and which would guarantee them the relevant protection in the form of core rights relevant to a couple in a stable and committed relationship without unnecessary hindrance.”³

De landen moeten dus wel voor paren van hetzelfde geslacht een vergelijkbare beschermende regeling invoeren. Doordat het recht van paren van hetzelfde geslacht om te huwen beschouwd wordt als één van de “evolving rights with no established consensus”, was er voor de landen een (lange) periode waarin zij zelf de mogelijkheid hadden om hun wetgeving aan te passen en werd pas na verloop van tijd het nalaten daarvan door het EHRM onrechtmatig geacht.

3.2 Het Gerecht in Eerste Aanleg ECLI:NL:OGEEA:2020:239

Een belangenorganisatie (Fundacion) is samen met twee personen van gelijk geslacht, die met elkaar willen trouwen, een rechtszaak aangespannen tegen Land Aruba. Zij stellen dat het in strijd is met het discriminatieverbod dat is verankerd in internationale verdragen en in de Staatsregeling van Aruba, dat personen van gelijk geslacht niet met elkaar kunnen trouwen, terwijl een man met een vrouw

---

³ EHRM 24 juni 2010, nr. 30141/14, HHRC 2010/92 (Schalk en Kopf/Oostenrijk); EHRM 21 juli 2015, nrs. 18766/11 en 36030/11 (Oliari e.a./Italië)

wel. De inzet van de zaak is om het ook voor personen van gelijk geslacht mogelijk te maken om met elkaar te trouwen.

Op 27 mei 2020 heeft het Gerecht in eerste aanleg van Aruba voor recht verklaard dat, zolang het huwelijk ex artikel 1:31 eerste lid van het Burgerlijk Wetboek van Aruba niet kan worden aangegaan door paren van gelijk geslacht, het niet aanbieden van een alternatief, zoals een geregistreerd partnerschap of andere rechtsfiguur, dat recht doet aan de positieve verplichting die in dat verband op het Land rust, in strijd is met het recht op privé- en gezinsleven en het discriminatieverbod van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (ex. artikelen 8 en 14 EVRM respectievelijk) en dat het Land Aruba daardoor onrechtmatig handelt jegens eiseressen.

3.3 Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, ECLI:NL:OGHACMB:2022:135 en 162

In zijn uitspraak van 6 december 2022 heeft het Hof in het hoger beroep kort samengevat geoordeeld dat:

- het EVRM een bepaling kent waarmee het traditionele huwelijk tussen personen van verschillend geslacht is verankerd in het EVRM;
- de Staatsregeling van Aruba geen daarmee corresponderende bepaling kent, wel een discriminatieverbod in art. I.1;
- uitsluiting van het huwelijk voor personen van gelijk geslacht een discriminatie op grond van seksuele oriëntatie is, derhalve in strijd is met dat discriminatieverbod;
- het geregistreerd partnerschap geen toereikend middel om de discriminatie op te heffen is, zelfs niet als het alle 'core' gevolgen zou hebben;
- het zich ingevolge art. I.22 van de Staatsregeling bevoegd acht een landsverordening te toetsen aan het discriminatieverbod.

Het Hof heeft voor recht verklaard dat de artikelen 1:31 lid 1 en 1:33 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, wegens onverenigbaarheid met art. I.1 lid 1 van de Staatsregeling van Aruba, geen toepassing vinden, voor zover door die toepassing het huwelijk tussen twee personen van gelijk geslacht zou worden uitgesloten. Voorts heeft het Hof bepaald dat, op het moment dat zijn uitspraak definitief wordt, een huwelijk kan worden aangegaan door twee personen van verschillend of van gelijk geslacht en dat de ambtenaar van de burgerlijke stand daaraan moet meewerken.

3.4 De Hoge Raad ECLI:NL:HR:2024:977

Het Land is tegen de uitspraak van het Hof in cassatie gegaan. De conclusie van de Procureur Generaal strekt tot verwerping van het beroep (ECLI:NL:PHR:2023:1207). Het Land Aruba heeft tijdens de zitting op 10 november 2023 bij de Hoge Raad bevestigd dat ze zich neerleggen bij het oordeel van het hof dat de uitsluiting van het huwelijk voor personen van gelijk geslacht in strijd is met het in de Staatsregeling neergelegde discriminatieverbod, doch verzet zich in cassatie wel tegen het oordeel van het hof dat de rechter het huwelijk kan openstellen voor personen van gelijk geslacht en argumenteert dat het aan de wetgever is om die discriminatie op te heffen.

Vervolgens heeft op 12 juli 2024 de Hoge Raad in cassatie overwogen dat het hof bij zijn beslissing om zelf het huwelijk voor personen van gelijk geslacht open te stellen onder meer in aanmerking heeft genomen dat het rechtstekort al geruime tijd bestaat, dat de rechterlijke ingreep technisch niet gecompliceerd is en dat de wijze waarop het huwelijk moet worden opengesteld voor personen van gelijk geslacht niet afhankelijk is van verder te maken keuzen van politieke aard. Deze uitgangspunten worden in cassatie door het Land niet of tevergeefs bestreden.

Het oordeel van het Hof, dat erop neerkomt dat het belang dat Fundacion c.s. direct effectieve bescherming kan worden geboden in dit geval zwaarder weegt dan het belang dat de rechter zich in de gegeven staatsrechtelijke verhoudingen terughoudend opstelt bij het ingrijpen in een wettelijke regeling, geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

De Hoge Raad verwierpt het beroep. Hiermee is de uitspraak van het GHVJ definitief en is het huwelijk nu opengesteld voor personen van gelijk geslacht.

3.5 Het College van Beroep (CvB) ingevolge de LAOV ECLI:NL:OGEEA:2022:181

In deze zaak heeft de SVb aan een vrouw gehuwd met een persoon van hetzelfde geslacht een ongehuwdenpensioen toegekend. Hiertegen werd beroep ingesteld, en werd aangevoerd dat aan haar een gehuwdenpensioen moest worden toegekend. Het College van Beroep heeft op 28 april 2022 geoordeeld dat voor het onthouden van echtgenoten van gelijk geslacht van de juridische gevolgen die het huwelijk aan heteroseksuele echtparen biedt, geen objectieve rechtvaardiging bestaat. Het CvB stelt in deze uitspraak vast dat 'met gehuwde vrouw uitsluitend wordt verstaan een vrouw die met een man is gehuwd, zoals de Bank heeft betoogd, kan thans niet meer worden aanvaard. Onder 'echtgenoot' als bedoeld in artikel 1, derde lid van de LAOV, kan in redelijkheid ook 'echtgenote' worden verstaan.

Zo oordeelt het CvB dat de Bank, door de gepensioneerde niet als gehuwde vrouw aan te merken in strijd met het discriminatieverbod heeft gehandeld als bedoeld in artikel I.1 van de Staatsregeling.

3.6 Het College van Beroep (CvB) ingevolge de LAWW van 2 september 2024

In deze zaak heeft de SVb een verzoek van de echtgenoot van een overleden verzekerde van hetzelfde geslacht afgewezen.

Het College oordeelt dat een binnen het Koninkrijk gesloten huwelijk tussen twee personen van gelijk geslacht als rechtsgeldig huwelijk moet worden erkend in Aruba, ook wat betreft de rechtsgevolgen van het huwelijk, zelfs indien die rechtsgevolgen niet aansluiten bij de plaatselijke opvattingen. Volgens het College bestaat geen grond voor het maken van onderscheid naar de aard van de rechtsgevolgen, te weten tussen 'core rights' en 'supplementary rights', die verbonden zijn aan het huwelijk.

Het College vindt dat in dit geval sprake is van discriminatie als bedoeld in art I.1 van de Staatsregeling. Het CvB heeft beslist dat de echtgenoot van de overleden verzekerde van hetzelfde geslacht, voor de toepassing van art. 7 LAWW als weduwnaar, op dezelfde wijze moet worden behandeld als een weduwe, en bepaalt dat de echtgenoot recht heeft op een weduwnaarspensioen.